

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

na kraje bivše Avstro-Ogrske:
celo leto skupaj naprej . . . K 60—
pol leta 30—
četrt leta 15—
na mesec 5-50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 65—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 70—

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakica.
Upravištevno (spoda, pritličje, levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 90.

Inzerti vseh dni svetovni, časovni deljenje in prenosniki.

Inzerati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vlin, dvakrat po 11 vlin, trikrat po 10 vlin. Poslano (enak prostor) 30 vlin, parno in zahvalo (enak prostor) 20 vlinarjev. Pri večjih inzeratih po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vnaprej po nakazilu. Na samo plačilo naročbe brez posilne deseterje se ne moremo nikakor opirati.
„Narodna Tiskarna“ telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi pošt:

celo leto naprej K 58— | četrt leta naprej K 15—
pol leta 29— | na mesec K 5—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v I. nadst. levo), telefon št. 90.

Dr. Karel Triller:

Prehrana in promet.

Naša nova domovina je velika in bogata. V Sremu, v Vojvodini, v Banatu je na razpolago nad lastno potrebo prebivalstva še na tisoče vagonov žita, koruze in moke, na deset tisoče pitanih prašičev in ogromna množina drugih živil. Tako se nam je zagotavljalo na merodajnih mestih v Beogradu, kjer ne manjka dobre volje, da se nam pomagajo, zlasti ker imamo Slovenci v ministru za prehrano kot zastopnika naših interesov celega moza v osebi nad vse delavnega in energičnega g. Jovanova. In v zvezi temu mori Slovenijo dan za dnevom hujše nezgodna skrb za vsakdanji skromni kosček črnega kruha, dočim onkraj Kolpe, doli ob Savi in Donavi uživa tudi najsiromašnejši težak bel pšenični hleb; v zvezi temu postaja pri nas pomikanje najnotrebnejše zabele od dne do dne hujše, dočim v Novem Sadu takorekoč speh v maslu cvrlo! Kje tiči krivda te krivde? Kje tiči krivica v jedinstveni državi?

Izvestni krogi beograjski, katerim sicer — to vnovič naglašam — ne odrekam dobre volje za odnomoč, ki pa vidijo od posebno jasnem vremenu včasih še do Zagreba, redkokdaj pa do Ljubljane, prišli so do zaključka, da je vir gorja iskati v sistemu vezane trgovine z živilom, češ, da je le-ta zapirala pokrajinske meje v državi ter tako, če že ne onemogočila, pa vsaj hudo ovirala izmenjavo blaga. Zato so kar čez noč, in ne da bi bili zaslišani, li že zbrani parlament dekretirali svobodno trgovino z živilom. Tako je nekako so kalkulirali. Producent centralam, organiziranim na kapitalistični podlagi noče prodajati in zlasti ne po maksimalnih cenah, ker ve, da spravljajo v žep mesto njegove ogromne dobičke različni kršeni in nekršeni spekulantje, neposredno konsumentu bo pa rad prodal po primernih cenah. Ta argument velja prav gotovo za Zagreb in morda tudi za Sarajevo, ne pa za Slovenijo in Ljubljano, kjer so aprovizacijske organizacije po večini že spočetka, od državnega prevrata sem pa izključno delovale na strogo altruistični podlagi. Tudi so oznanjevalci svobodne trgovine po mojem mnenju prezirali oziroma vsaj podcenjevali nevarnost, da bo sedaj vsakdo skušal ničvredne papirnatne krone zamenjati s trpežnim blagom, česar tudi naša izvršilna naredba in prepoved „nagomilovanja“ blaga ne bo mogla preprečiti. Opozorjam le na dejstvo, da je v Banatu in Vojvodini v dveh kratkih dneh po razglasitvi svobodne trgovine poskočila cena masti za 8 kron, moke za 1 krono, koruze za 30 vinarjev pri kilogramu, torej povprečno za 25—30%. O podojeni nevarnosti iztihotapljenja živil preko državnih mej izpregovorim še nižje par besedi. Vsekakor se mi vsiljuje bojazen, da smo z upeliavo svobodne trgovine zopet enkrat vlekli zbesnela bika oderuštva za rep v hlev, mesto da bi ga bili prijeli pogumno za roge. Ni čuda potem, če nas bo pobodel!

Ampak glavna stvar je ta-le: Kaj nam pomaga najlepša vezana ali pa svobodna trgovina, kaj bogate zaloge banatske, sremske in vojvodinske, če jih pa ne moremo spraviti v svojo hišo. In to je nemogoče, do kler se radikalno ne asaniralo naravnost obupne prometne razmere onstran Kolpe doli do Zemuna in Novega Sada. Madžarsko in švabsko železniško osobje s svojimi nezasiženimi indolenco in pasivno resistenco onemogočuje transport nakupljenih živil, pa makar, da pošljemo nonie lastne vlakke z lastnim prevozom. Brez naravnost blazne „šmiraje“ se težko premakne naš vagon tudi le za kilometer. Na to skelečorano smo pogumno položili prst doli v Beogradu mi slovenski poslanci in ponudili, da zasedemo s svojim zanesljivim, zvestim in nekorumpiranim železniškim osobjem celo prago do Zemuna in Novega Sada, tako, da se bo izvrševal promet v obče in posebno transport živil redno in zanesljivo. In kak odgovor smo pre-

jeli od merodajne hrvatske strani: »Vi Slovenci želite »bezecovati« naše železnice v svrhu, da boste lažje iztihotapljali naša živila v Nemško Avstrijo. Sami imate itak dovolj. Prosim, to so bile besede resnih in merodajnih hrvatskih politikov, da ne rečem prvih dostojanstvenikov. Pa ne dovolj! Kamorkoli si prišel v Beogradu, povsod si sišal več ali manj odkrito isto sumničanje in očitaje. Zaman so bile vse naše zagotovitve, da o tako umazani in sričo naši notorični bedi naravnost brezvestni špekulaciji od strani našega poštenega trgovstva, ali na celo od strani naših občinskih organizacij niti govora ne more biti, da bo pa uprav svobodna trgovina tihotapno delo posameznih brezvestnežev, kakoršnih žalibog nikjer ni mogoče zatreti, le še posnečevala in olajševala. Naša pokrajinska vlada da stori v tem poredu v polni meri svojo dolžnost, da je na zlasti svobodna trgovina s klavno živino najusodnejše sredstvo za pospeševanje iztihotapljenja naše živine v Nemško Avstrijo in zlasti tudi v ozemlje okupirano po Italijanih, kar bo imelo za posledico neznošno podražanje mesa. Tega tudi najnovejši famozni ukaz beograjske vlade, ki prepoveduje sploh vsak trgovski promet z Nemško Avstrijo in Madžarsko, ne bo mogel preprečiti, ker je v to potrebno hermetično zapreje meje neizvedljivo vsaj glede iztihotapljenja žive živine. Pač pa bo naša industrija, ki je glede najpotrebnejših surovin in pripomočkov absolutno vezana na uvoz in prevoz iz Nemške Avstrije in Madžarske, obsojena, če obvelja ta ukaz, na smrt. O nedoglednih posledicah take katastrofe bi bilo odveč govoriti. Ne bom se pa veliko motil, ako sodim, da je tudi to nespametno in usodno izlivanje otroka s kopeljo vred v tesni zvezi s strahom pred slovenskim tihotapstvom.

Najnujnejša naloga deželne vlade in naše delegacije v narodnem predstavništvu je v zvezi tega: prepričati beograjsko vlado, le da gre tu za sistematično obrekovanje slovenskega poštenja. Ni dvoma, da vse mihi tega sistema vodijo v Zagreb. Preživo nam je še v spominu junaški, a brezumni boj bivšega poverjenika za prehrano župana dr. Tavčarja z zagrebško aprovizacijsko korupcijo, ki nam je bila v zadnjih mesecih do neizmerne omejitve vsakdanji kruh. Ta neoficijska in nemoralna organizacija za spekulacijo z živilom, zoper katero je bila vsaj do zadnjih časov zemalska vlada v Zagrebu očitno brez moči, želi tudi še nadalje obdržati v svojih krempljih ne le hrvatskega, ampak tudi slovenskega konsumenta. Želi varovati sebi oderuški monopol iztihotapljenja v Nemško Avstrijo, želi ohraniti madžarskim železničarjem mastne podkupnine in zato se boji »bezecovanja« hrvatskih železnice po pošteni slovenskih železničarjih. Što se babi htilo, to se babi snilo! Zato nas obrekuje v Beogradu po načelu: Poreci mu ti, da ti ne poreče on.

Predlagam: Centralna vlada naj se po posebnih zaupnikih pouči na licu mesta o resničnem položaju, dovoli naj zlasti slovenskim občinskim aprovizacijskim organizacijam predkupno pravico za nabavo izkazano potrebne množine živil, potem naj jim pa — in to je poglavito! — omogoči z energično reorganizacijo železniškega prometa od Zemuna do Zagreba in če treba z vojaško silo točni, nemoteni in nepodkupljeni transport živil v Slovenijo. Pri nas pa naj uvede poljubno kontrolo, da se ne bo niti kilogram teh živil iztihotapljalo kamorkoli preko naših meja. Potem bomo mi siti in oni mirni.

Župan dr. Ivan Tavčar:

Premog!

Ljubljana potrebuje na leto več tisoč vagonov premoga. Lansko leto je bila preskrba s premogom v našem mestu precej primerna, tako da v tem oziru ni bilo prehudih pritožb. Preskrba tega kuriva je izročena bila svetniku Jakšetu, ki je v soglasju z mestno aprovizacijo skrbel, da so prihajale v Ljubljano tiste množine premoga, ki se neobhodno potrebujejo za kuho in za kur-

javo. Tudi zavodi, kakor mestni vodovod, mestna elektrarna in plinarna, niso doživeli krize, kakor so jo enaki zavodi doživljali v drugih mestih.

Sedaj pa je deželna vlada preskrbo za premog odvzela svetniku Jakšetu in na njegovo mesto je stopila posebna komisija, ki ima v rokah dobavo premoga ne samo za Ljubljano, temveč za celo Slovenijo. Ljubljana je, kar se premoga tiče, glavni konsument; zatorej je gotovo nekaj čudnega, da v omenjeni komisiji, v kateri so zastopani različni faktori, Ljubljana nima zastopnika.

Kake sklepe je napravila ta komisija, mi ni znano; pripoveduje se pa, da je komisija sklenila, dati Ljubljani na dan cela dva vagona premoga; v drugem pa se je pripruščala, da nakupi in v mesto spravi kolikor mogoče obilne množice drv, katere je dobili veliko dražje in tudi veliko težje delo, nego je dobava premoga. Ako se je v resnici kaj takega sklenilo, potem bi občinska uprava ne mogla prevzeti nobene odgovornosti za salomonsko tako modrost!

Posledice se že kažejo! Pri zasebnih gospodarstvih sicer še ne tako ostro, ker je mestna uprava pazila na to, da si je nabavila rezervo kakih 100 vagonov premoga. Od te rezerve sedaj živimo, ali živeli ne bomo dolgo od nje, ker je sedaj zopet vse planilo na magistrat, zasebniki, kakor tudi lastniki obrtnih podjetij, ki so dosedaj v glavnem dobivali premog od vlade. Vlada je namreč sklenila, da ona ne preskrbi, posebno tudi obrtnikom, nobenega premoga več, ter je prepustila to težko nalogo magistratu. Posledice se se pa v hipu prikazuje tudi pri mestnih podjetjih!

Med temi je velike važnosti naša plinarna. Če poneha produkcija plina na Resljevi cesti, potem se bo skrólo življenje naših tiskarn na prav neznačajno dihanje, potem bo naše trgovstvo po večini brez razsvetljave in, kar je glavna reč, potem bo večina naših obrtnikov morala obrat ustaviti in število brezposelnih se bo v Ljubljani znatno pomnožilo.

Če sprda v govoru stoječa komisija pod poverjenitvo za javna dela in če je res napravila zgoraj omenjeni sklep, potem je hudo grešila, če se je pri tako važnem vprašanju postavila na stališče, da je take stvari pravzaprav nič ne briga!

Upravni odbor za mestni vodovod, elektrarno in plinarno sklican je bil na 18. t. m., da se mu je poročalo o krizi, ki je nastala.

Izvedeli smo, da je mestna plinarna že nekaj mesecev nakazana zgolj le na trboveljski premog. Vsi poskusi, dobiti ostravski premog, so se ponesrečili. Meseca februarja smo za silo izhajali samo s trboveljskim premogom, ki je dosti slabši od ostravskega, ki pa je danes dosti dražji, nego je bil ostravski premog ob času, ko smo ga še dobivali. V zvezi temu, da se je cena plina povišala, imela je mestna občina v mesecu februarju pri plinarni izgube čez 10.000 K. Ta izguba je v glavnem izvirala iz tega, da meseca februarja Trbovelje niso hotele dati premoga v kosih. Dajale so zadnji čas (v mesecu februarju) takozvani premog v kockah, ki je poln blata in drugih primesti ter daje komaj 12 kubik metrov plina iz vsakega 100 kg, dočim se iz kosovnega premoga dobiva okoli 18 do 19 kub. metrov. V tekočem mesecu na so se razmere poslabšale, ker se Trbovelje iz nas naravnost norčujejo, tako da tudi svojih smeti z blatom in kamenjem ne pošiljajo pravočasno. Plinarna potrebuje na dan 20 ton premoga v kosih. Od 8. do 13. marca ni dobila niti enega vagona — če bi mestna občina s svojo rezervo ne bila prikočila na pomoč, bi se bile morale počti ugasniti —; šele v zadnjih dneh je prispel en cel vagon, in sicer s premogom v kosih.

Tak je položaj pri plinarni. Vsakdo lahko sprevidi, da stoji plinarna neposredno pred trenutkom, ko bo morala prenehati s svojim delovanjem. Če se ne bo trboveljski družbi energična roka vsedla na tilnik, potem bo ugasil zadnji plinov plamen v Ljubljani!

Odbor za mestna podjetja je to poročilo vzel z grozo v vednost ter soglasno sklenil, da se imajo storiti vsi koraki, da ne preneha delovanje v plinarni, in da je posebno pri vladi storiti najodločnejše korake, da priskoči na pomoč mestni občini in da zlasti trboveljsko družbo prisili, da bo dobivala naša plinarna dnevno 20 ton premoga v kosih, katere absolutno potrebuje.

Odbor pa je tudi soglasno sklenil, da je pri teh žalostnih razmerah dolžnost mestne občine, da napne zadnjo silo, da se ne ustavi fabrikacija plina. Tik intervencije pri vladi se je sklenilo, da se od 1. marca naprej zviša cena plinu za 1 krono in da se strogo pazi na to, da se občinstvo ravna po navodilih, kakor jih je občinski svet sklenil glede porabe plina.

Občinstvo bodi uverjeno, da ti sklepi odborovi izvirajo iz nekakega silobrana in če se bodo temu ali onemu odmontirali plameni, ki bi po sklepih mestnega sveta koreti ne smeli, naj bodo do tistihki prepričani, da se je to moralo storiti, če smo hoteli plinarno še nekaj časa vzdržati!

Pri odborovi seji — ker ena nesreča navadno ne pride rada sama — pa je ravnateljstvo mestnega vodovoda in elektrarne podalo še to-le uradno poročilo:

»Mestnemu vodovodu in elektrarni je bilo za mesec marec nakazanih pri raznih premogovnikih skupno 30 ton premoga na dan; v resnici pa je ta mesec došlo komaj en vagon na dan.

Ker se potrebuje sedaj za vodovod in elektrarno preko dva vagona premoga na dan, je uveljavno, da se pičle zaloge opasno krčijo.

Če se dobava premoga ne pomnoži vsaj na dnevni 25 ton, tedaj preti nevarnost, da bo Ljubljana koncem tega meseca brez vode in brez elektrike.

Dosedanja prizadevanja pri vladi — oddelek za premog — so ostala brezuspešna.

Prišli smo torej tako daleč, da ne bo izginil samo plin, temveč da se tudi lahko priredi, da bo Ljubljana koncem tega meseca v popolni temi in da bo tudi brez vode! Ne zdi se nam primerno, zapisati še daljšega komentarja: samo 14 glavno komisijo za preskrbo premoga prostimo, da vzame vse to v resno posvetovanje, ker se magistratu brez izdatne pomoči te komisije pomagati ne more. Če bi še ničesar ne storilo, potem bo odgovoren za posledice tisti, ki jih je zakrivil. Magistrat jih gotovo ni zakrivil, ker je navedeno opozarjal na pretečo nevarnost ter je vlado že dosedaj nadlegoval s celo torbo domislov, na katere pa še do danes ni dobil odgovora!

Politične vesti.

Izvauredni občni zbor krajevnih organizacij JDS v Zireh se vrši v nedeljo, dne 23. marca 1919 ob 8. dopoldne v prostorih Sokolskega doma s sledečim programom: 1. Krajevne politične razmere. 2. Razmotrivanje o ustanovitvi gozdarske zadruge. 3. Odobrenje kandidatne listine za državni in pokrajinski zbor. 4. Slučajnosti.

OBČNI ZBOR KRAJ. ORGAN. JDS ZA SENTJAKOVSKI OKRAJ

se vrši v nedeljo, dne 23. marca ob 10. dopoldne v prostorih »Narodni socialne zveze«. Narodni dom, pritličje. Sporedno: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnice. 3. Poročilo blaginika. 4. Volitev novega odbora. 5. Določitev za skrutinotajnika. 6. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

— Kakor že poročano, se vrši v nedeljo, dne 23. t. m. ob 4. dopoldne občni zbor Krajevnih organizacij JDS za Hrasnik-Dol. Dodatno se še naznana, da je naprošen za ta dan od glavnega vodstva govornik, ki bo predaval o aktualnih in važnih vprašanjih JDS.

SHOD V ŽELEZNI KAPLJI

se vrši 23. t. m. ob 10. uri dopoldne. Iz Maribora pridejo razni govorniki in vojaška godba. To je prvi veliki naš shod v tem kraju.

(Naša današnja poročila.)

STARČEVIČANSKA MORALA.

Zagreb, 20. marca. »Riječ S. H. S.« piše: Proti svobodni trgovini se oglašajo v zadnjem času časniki in stranke, ki so sredi med vojno same zagovarjale in zahtevale svobodno trgovino. Proti svobodni trgovini nastopa zlasti »Hrvat«, ki pravi, da je svobodna trgovina kriva draginje. Ali je tudi tu kriv centralizem? In kdo je izdal to naredbo? Dr. Petričić, starčevićanski član kabineta. In kar je najhujše, iz naredbe je izpuščena ona določba, ki so jo zagovarjali naši pristaši kot predpogoj za svobodno trgovino, da sme država zapleniti in zaseči nakopičene zaloge spekulantov.

PARLAMENTARNO DELO.

Beograd, 20. marca. Adresni odbor je danes dokončal svoje delo. Dosegel se je sporazum v vseh točkah, ker se je Starčevićeva stranka v zadnjem hipu vdala in sprejela v spornih točkah načrt adresnega odgovora, predloženega od demokratskega kluba. Po kompromisu ne bo v adresi nobenih podrobnosti glede izvedbe posameznih zakonov, kar tudi ne spada v adresni odgovor. V glavnem bo adresa parafraza prestolnega govora, vendar pa bo z dovoljno energijo povdarjala zlasti integriteto našega narodnega ozemlja in odločno voljo celega naroda, vstrajati pri naših narodnih zahtevah.

Beograd, 20. marca. Pri volitvi referenta o adresi so se danes dopoldne zedinili vsi odbori na dr. Grisogona. Zanj sta glasovala tudi zastopnika Starčevićancev dr. Laginja in dr. Drinković, kakor tudi zastopnik S. L. S. poslanec Smodej. Pred volitvijo je ponudil demokratski klub referentsko mesto srbijancu Draškoviču, ki pa je izvolitev odklonil, vsled česar je bil dr. Grisogono soglasno izvoljen. Kmalu po seji pa so pričeli Starčevićanci agitirati proti Grisogoni, češ, da je bilo glasovanje odrejeno prenatrageno in da se ni pravilno zaključilo ter da je zato potrebno reasumiranje. Vsled tega se je popoldne sestala nova seja adresnega odbora, katere potek je jasno pokazal, da žele Starčevićanci kot referenta pripadnika svoje stranke, dasi so se navidešno zavzemali za Draškoviča, ki pa ni bil pristoten. Na zahtevo Starčevićancev je bila volitev res reasumirana in odrejeno novo glasovanje. Odsotni poslanec Drašković je dobil pri tem 3 glasove, ker je glasoval razen dveh Starčevićancev za Draškoviča tudi Slovenec poslanec Smodej, dočim je drugi zastopnik Jugoslovanskega kluba, Dalmatinec Banić zopet glasoval za dr. Grisogono. Srbijanci sami so vstrajali pri dopoldanskem sklepu in soglasno volili dr. Grisogono.

NADŠKOF DR. BAUER V DEMOKRATSKEM KLUBU.

Beograd, 20. marca. Včeraj je posetil zagrebški nadškof dr. A. Bauer tudi Demokratiški klub, ki je bil ravno pri plenarni seji. Predsednik dr. Medaković ga je prisrčno in s toplimi besedami pozdravil, povdarjajoč nadškofovo odločno narodno stališče, katero je zavzel kot katoliški nadpastir tudi v najhujših časih preganjanja. Predsednik dr. Medaković je predstavil nadškofu nato navzoče klubove člane, ministre: Sv. Pribičevića, dr. A. Kramarja, dr. Alaupoviča, dr. Lukiniča in dr. Krulja, nato klubova podpredsednika dr. Grisogona in Ad. Ribnikarja ter zborničnega podpredsednika dr. Iv. Ribara. Po kratkem razgovoru je vladika, živahno pozdravljen od klubovih članov, zapustil klubove prostore.

PRORAČUNSKI PROVIZORIJ ZA MESECE APRIL.

Beograd, 20. marca. Finančni minister je izdelal predlogo o 130 milijon-skem proračunskem provizoriju za mesec april. Za mesec maj hoda vlada gospodariti že na temelju rednega proračuna.

AMNESTIJA.

Beograd, 20. marca. V političnih krogih se danes govori, da je regent naročil vladi, naj mu predloži posebne predloge za obsežno amnestijo.

(Naša današnja poročila z Dunaja.)

PRIKLOPITEV NEMŠKE AVSTRIJE NEMČIJI PADLA V VODO.

Pariz, 20. marca. (Popoldne.) Komisija za teritorijalne zadeve pri mirovni konferenci je sklenila predložiti mirovni konferenci resolucijo, glasom katere naj se nemško vlado prisili, da respektira nedotakljivost Nemške Avstrije.

NEMŠKA AVSTRIJA SE HOČE NA VSAK NAČIN ZNEBITI BIVŠEGA CESARJA KARLA.

Dunaj, 20. marca. Dunajska vlada se trudi na vse mogoče načine, da bi se znebila bivšega cesarja Karla in ga prisilila, da zapusti avstrijska tla. Pri tem se pa dunajska vlada ne poslužuje odkrite in pravične taktike, marveč se poslužuje neodkritosrdnih sredstev. Tako je na primer vložila v imena cesarja Karla pri švicarskem sveznem

svetu predajo, da sme bivati cesar s svoje rodbine v Švici, ne da bi Karol vedel za to. Po dunajskih časopisih priobčuje sedaj poborniki bivšega cesarja popravek, v katerem Karol Haberštrid, da sploh na kake preselitev ne misli in da je odklonil tudi vse bilo angleške kraljevske dvojice same vsled tega, ker hoče ostati na avstrijskih tleh.

ZIGOSANJE BANKOVCEV V NEMŠKI AVSTRIJI.

Dunaj, 20. marca. Zigosanje bankovcev v Nemški Avstriji bo končano 24. marca. Do sedaj je bilo zigosanih za 4% milijard kron bankovcev.

SIRJENJE NALEZLJIVIH BOLEZNI PO NEMŠKI AVSTRIJI.

Dunaj, 20. marca. Rdeči križ Nemške Avstrije se je obrnil do švicarskega Rdečega križa s prošnjo, da naj prihiši na pomoč mednarodna zdravstvena komisija, ker se od dne do dne bolj širijo nalezljive bolezni, posebno pegavica. Samo v času od 1. do 14. marca je bilo na Dunaju naznanjenih 14 slučajev legarja, 27 slučajev pegavice, 272 slučajev malarije, 2 slučajev črni kozo, 18 slučajev griže in še cela vrsta drugih nalezljivih bolezni.

ZASTOPNOSTVO ČESKO-SLOVAŠKE REPUBLIKE V GRADCU.

Gradec, 20. marca. Tu se je ustanovila posebna ekspozitura česko-slovaškega poslanstva na Dunaju.

TUDI ČEHI IZKLJUČENI IZ DUNAJSKIH VISOKIH ŠOL.

Dunaj, 20. marca. Odsek nemških visokolev je sklenil vsled nastopanja Čehov napram Nemcem v nemškem delu Češke, prepovedati v svrhu vzdržanja miru in reda obiskovanje agrikulturne visoke šole vsem českim dijakom do preklica.

ZATVORITEV VSEH GOSTILN NA DUNAJU, VSLED KATASTROFALNEGA POMANJKANJA ŽIVIL.

Dunaj, 20. marca. Vsled pomanjkanja živil in rekvizicij nemško-avstrijskih čet se je položaj tako poslabšal, da so sklenili gostilničarji na posebnem zborovanju, da zaprejo na Dunaju s 25. t. m. vse gostilne in restavracije. Teh je na Dunaju preko 4000 in bi bilo s zatvornitvijo težko oskudovanih nad 300.000 oseb, ki so navezane samo na gostilniško hrano. Danes so hotele nemško-avstrijske čete izvesti zopet rekvizicijo v veliki tržnici, a bilo je brezuspešno delo, ker ni bilo v tržnici prav nobenega blaga. Tudi preskrba mleka je jako nazadovala. Poskrba bivšega nadvojvode Friderika, ki se pred in med vojsko preskrbovala Dunaju glavno množino mleka, namreč 40.000 l na dan, preskrbujejo danes dnevno le 380 l.

BIVŠI NADVOJVODA LEOPOLD SALVATOR BARANTA.

Dunaj, 20. marca. »Republike« javlja, da je odnesel znani vojni dobičkar bivši nadvojvoda Leopold Salvator, ki si je s kupčijami s suho zelenjavo napravil med vojno 20 milijonov kron, s seboj na Španjo vse dragulje rodbine. Este, v vrednosti 200 milijonov kron. Razen tega je prodal svoje nepremičnine na Dunaju nekemu Židu, ki je kupil tudi domačo kapelo, dragoceno delo — za 400 K.

TVORNICI KRUPP USTAVILA PLAČEVANJE.

Basel, 20. marca. Listi poročajo, da ste veliki tvornici Krupp, ki je izdelovala vojni material za Nemčijo, in tvornica za izdelovanje barv v Höchstu pri Frankfurtu ustavili plačevanje.

ČESKO POSLANISTVO V BEOGRADU.

Praga, 20. marca. Češkemu poslaništvu v Beogradu, katerega vodja je bivši poslanec Kalina, je dodeljen urednik Šimek, sedanji zastopnik česko-slovaške republike v Zagrebu.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

IZJAVA STRANK.

LDU, Zagreb, 20. marca. Dopolnili »Riječki Srbov, Hrvatov in Slovencev« javlja iz Beograda: Dne 15. marca t. l. so v Beogradu ministri predstojniku Stojanu Protiću došli dr. Ante Pavelić, dr. Ivan Lorković in dr. Mate Drinković kot predsedništvo Narodnega Kluba ter mu izjavili: Za nje in njihovo stranko je vprašanje monarhije in dinastije Karagjorgjevičev izven vsake diskusije. Oni so za monarhijo in dignostjo ter volje nočejo tega vprašanja nositi med narod.

IZ DK. — NAŠE ZAHTEVE.

LDU, Beograd, 20. marca. (JDU.) Demokratiški klub je v svoji večeršnji seji razpravljal o adresi. Povdarjalo se je, da je treba čim hitreje naglasiti naše zahteve v zunanji politiki in da se ima zahtevati integralnost izpolnitve naših teritorialnih zahtev. Z ozirom na notranja vprašanja stoji demokratiški klub na stališču, da se vsa vprašanja glede ustave in volilnega reda imajo čim prej in na najširši demokratiški podlagi rešiti in da se naj ne preide v podrobnosti.

IZ JK.

LDU, Beograd, 20. marca. (JDU.) Jugoslovanski klub je v svoji današnji seji izvolil odbor za pripravo večernega reda. V odbor so bili izvoljeni: dr. Deželić, dr. Hohnjec, dr. Janjović, dr. Počanić in dr. Schaubach.

KONČANA BANČNA STAVKA.

LDU, Zagreb, 20. marca. Stavka bančnih in zavarovalnih zavodov je končana. Uradniki so prišli danes popoldne v internim delom, a jutri bodo prišli v vseh denarnih zavodih s delom tudi za stranko. Pačni uradniki so dosegli sporazumno nastopno: 1. Enkratno čisto uračevanje, ki se prične čez 14 dni. 2. Regulacija plač izvede do 15. aprila t. l. vsak zavod zase sporazumno s svojimi uradniki. 3. Enkratno vojno podpora v znesku 1500 kron, za ženo 900 kron in za vsakega otroka 400 kron. 4. Uveljavila razsodišča, v katerega izvoli vsak zavod 3 uradnike in 3 člane urave, ki volijo vsi skupaj predsednika. 5. Uradniška pragmatika se mora osnovati na najmodernejših principih, a v veljavo mora stopiti 1. oktobra t. l.

ZA AVSTRILSKO ZVESTOBO.

LDU, Beograd, 20. marca. (JDU.) Dr. Nikola Mandić, civilni adlatus deželnega poglavarja za Bosno in Hercegotino, je odpuščen iz službe brez pokojnine.

NADSKOF BAUER V BEOGRADU.

LDU, Beograd, 20. marca. (JDU.) Zagrebški nadškof dr. Bauer je posetil predvečernjim ministrskega predsednika Stojana Protića in ministrskega podpredsednika dr. Korošca, ministra za notranje stvari Svetozara Pribičevića, ministra za vero dr. Alaupovića in beograjskega metropolita Dimitrija. Prišel je tudi v predsedništvo narodnega predstavništva, kjer ga je sprejel zbornični predsednik dr. Draža Pavlović. Nadškof dr. Bauer je posetil tudi vse politične klube, v katerih ima znanec, ostalim pa je pustil svoje posetnice. V vseh klubih je bil prisrčno pozdravljen. Poleg tega je posetil tudi vojvodo Mišića, angleškega generala Troubridgeja, francoskega poveljnika generala L'Aubija. Večraj popoldne je bil nadškof dr. Bauer s škofom dr. Premušem in grškokatoliškim škofom Nyaradijo pri regentu Aleksandru v posebni audijenci. Tekom večeršnjega in današnjega dne je sprejemal nadškof protibiske. Na pristojnih mestih se je razpravljalo ob tej priliki o raznih cerkvenopolitičnih vprašanjih ter je nadškof dr. Bauer dobil pri teh razgovorih najboljše vtise. Jutri se nadškof vrne v Zagreb.

Čemu so takšne vesti? Da vodo kafe! LDU, Sarajevo, 19. marca. Tiskovni urad vlade za Bosno in Hercegovino demantira vesti, ki so jih prinesli nekateri zagrebški listi o obtežljivem materialu proti dr. Joži Sunariću in dr. Nikoli Mandiću, ki sta se baje kompromitirala v prvem času vojne. Demanti zatrjuje, da so te vesti popolnoma neutemeljene, kakor tudi vest, da je dr. Mandić postavljen pod policijsko nadzorstvo. Nadalje so neresnične in očitno tendenciozne vesti, da je vlada kar kratkim potom nakazala dr. Milantu Srđiću tri milijone kron, Dušanu Jentoviću pa 11 milijonov kron kot odškodnino za demoriranje leta 1914.

Izvedenje agrarne reforme. LDU, Beograd, 19. marca. Jugoslovanski dopisov. urad objavlja razgovor z ministrom za socialno politiko Vitomirom Koračem, ki vodi, kakor znano, priprave za agrarno reformo. Minister Korač je izjavil med drugim: Delitev velikih posestev se je ponekod že pričela. Jaz sem obiskal štiri okraje v Sremu, da spoznam odnosa razmere. Delitev v teh okrajih sem vodil jaz sam s pomočjo velikega župana Kostića. Za delitev zemlje v osješkem, viroviškem in vukovarskem okraju sem imenoval kot svojega poverjenika poslanca Henča, v naškem okraju poslanca dr. Wilderja in v varaždinskem okraju poslanca dr. Križmanna. Za ostale pokrajine bom svoje poverjenike še imenoval. Zemlje dobi vsaka rodbina toliko, kolikor je more obdelati. Za enkrat jo dobi samo v najem za dobo enega leta. Ona zemlja, ki so jo veleposestniki še obdelali, se jim bo za to leto še pustila. Priprave za definitivno rešitev agrarne vprašanja so v polnem teku. Osnovna bodo v ta namen osrednje poverjeništvu in pokrajinska strokovnaška poverjeništvu. V Bosni bo določen še poseben urad za reševanje kmetovskih vprašanj, v Dalmaciji pa za rešitev kolonjskih razmer. Izvedbo cele reforme bo vodil osrednji urad s sedežem v Beogradu, ki bo uradoval kot prva instanca, a bo podrejen direktno ministru za socialno politiko. Druga instanca bo ministrstvo za socialno politiko in v nekaterih najvažnejših vprašanjih bo fungiralo kot tretja instanca. Še upravno sodišče (državni svet).

NA SEVERNI MEJI.

Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 20. t. m. iz uradnega vira: Dne 19. marca ob 2. uri 30 minut popoldne se je približala nemška patrola naši predstraži pri Lušniku. Ustrelila je nekolikokrat iz pušk in se nato vrnila proti severu. Na ostali fronti nobenih važnejših dogodkov.

PO ZASLUGI.

LDU, Maribor, 20. marca. Pri poročnih razpravah, ki se pričnejo 26. t. m. rde v soboto 29. t. m. v obravnavo Rudolf Strukelj, morilec topničarskega poročnika Widmajerja.

OBISK DOMAČEGA DOMA.

LDU, Maribor, 20. marca. Vojvoda Mišić, poveljnik 4. armade, je z večernim vlakom došel iz Zagreba. Na kolodvoru ga je sprejel general Maistec.

GLEJ NOČ NA LAHE STA SE OBRNILA!

LDU, Maribor, 20. marca. Danes sta bila izdana v Nemški Avstriji Ferdinand Tschach, razvednik za takojšnji glavni post, ter Teodor Mendel, bivši vodja na peti na glavnem kolodvoru. Omenjena sta kljub opozoritvam svatlov vzdrževala zvezo protidržavne propagande s poštnim ravnanstvom v Gradcu. Pred izgonom sta iskala intervencije pri tukajšnji italijanski komisiji, kar pa je bilo seveda brezuspešno.

KAJ PA TO POMENI?

LDU, Maribor, 20. marca. Tukajšnji Nemci se pripravljajo k novi zaroti v večjem obsegu za 27. in 28. marca. Zanje dni so začeli kar javno goziti, da bodo Slovenci že dne 26. marca iz Maribora iztirani, da bo te dni mesto zasedlo laško vojaštvo in da bodo vikorakali iz vseh nemških okrajev Nemci z zastavami v Maribor. Obenem z Mariborom se Nemci polaste tudi Ptuj. Radgona in Celja. Danes je prišla nemška šolska mladina domov z novico, da se je v šolah ukazalo, da bodo morali od 26. do 28. marca nemški otroci prepevati po ulicah. Potniki iz Gradca pripovedujejo, da se v Gradcu razpečavajo letaki, v katerih se proglasa Maribor definitivno kot nemško - avstrijsko mesto.

NAŠ PROTEST PROTI KOROŠCEM.

Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 20. t. m.: Deželna vlada za Slovenijo je poslala dne 20. t. m. nemško - koroški deželni vladi v Celovcu nastopno brzojavko: Po došlih uradnih poročilih so bili brez vsakega vzroka internirani Agnoza in Marija Schwarzova, Eliza Furlanova in Marija Grilova. Deželna vlada za Slovenijo protestira najodločnejše proti tej internaciji in zahteva takojšnjo oprostitve imenovanih. Nadalje zahteva, naj se ji naznani oprostitve najkasneje do dne 21. marca opoldne, ker bi sicer bila deželna vlada za Slovenijo prisiljena, poseči k strogim protidredbam. Odklonilne zahteve se bodo naznani kasneje.

Slovenski svet.

Čehi proti nadležnim tujcem. Čehoslovaška vlada je zankazala policijskemu ravnanstvu v Pragi, naj vsakega nadležnega tujca v Čehoslovaški republiki v najkrajšem roku spravi preko meje in po kaznjivo strogosti zapora zabrani vsakemu povratku. Ta vladna naredba je v prvi vrsti naperjena proti židovskim verižnikom, katerih je v Pragi baje okrog 3000. Policija je takoj pričela posloovati in je že prve dni znatno očistila Prago. Takšna naredba bi bila potrebna tudi pri nas.

Prijatelj Jugoslovancev med Čehi so nameravali ustanoviti v Pragi svojo posebno organizacijo. Na posredovanje z jugoslovanske strani pa so sklenili vstopiti v jugoslovansko društvo »Jugoslavio«, v okviru katerega bodo tvorili svoj samostojen odsek, sicer pa delovali z vsemi silami na to, da se bratski odnosi med Jugoslovani in Čehi - Slovaki čim najbolj poglabijo in vstali.

Bolgari proti Jugoslovani. Bolgari so v Švici ustanovili »Correspondence balkanique«, ki ima nalogo, da se bori z vsemi sredstvi proti kraljevini SHS. Da stoji v italijansko - jugoslovanski sporu docela na laški strani in da podpira z vsemi silami laško propagando, ni treba še posebeje naglašati. Nedavno tega je ta korespondenca priobčila to - le notico: »Med 600 tisoč Italijani, ki so padli v tej vojni, so večino njih spravili na drugi svet narodi, ki se sedaj delajo največje prijatelje za vojniškim. Režim ministrstva Radoslavov ni bil tako krut, kakor vlada Seidlerjeva v Avstriji, a vendar je Seydlerjev tovariš Zolger sedaj na mirovnem kongresu kot tretji jugoslovanski delegat, prav tako kakor se odpravila na isto konferenco Šmeral, ki je leta 1917. poslal čestitko generala Borojeviću povodom italijanskega poraza na Piavi.« — Na drugi strani skuša »Correspondence balkanique« dokazati, da je Makedonija čisto bolgarska zemlja. Tako piše Parčo Dorev v izdaji dne 27. februarja: »Izjavljam in prisegam na svojo čast, da ni bilo leta 1912. na gredvečev prve balkanske vojne v Bitolju več kakor 13 Srbov, v Ohridu 2, v Prilepu na 5 ali 6. Kako malo je utemeljena ta trditev, izpričuje najbolj dejstvo, da ni v Makedoniji rodbine, ki bi ne slavila krstne slave, ki je specifično srbski običaj.

Zavezniki.

STRAJK V ANGLIJI.

LDU, Ženeva, 20. marca. (ČTU.) »L'Ouvrier« piše: Ako izbruhne v soboto splošna stavka v Angliji, ni izključeno, da ta preide tudi na Francijo in Španjo. List trdi, da je Lloyd George kljub prošnji Wilsona, Clemenceauja in Orlando že odpotoval v London. Listi sicer zatrjujejo nasprotno, a to ima samo namen, da pomirijo razburjeno javno mnenje radi prikinjenega delovanja mirovnega kongresa.

Konkordat. LDU, Ženeva, 18. marca. (ČTU.) Kako poroča »Eclair« je kardinal Amette po jako dolgem pogovoru s Clemenceaujem odpotoval v Rim. V političnih krogih se zatrjuje, da se vrše med Francijo in Vatikanom konkordatna pogajanja.

Mirovna konferenca.

LAHI BI RADI POSPEŠILI. LDU, PARIZ, 19. marca. (Dun. kor.) Kako poroča »Tempe«, kaže, da so se načelniki zveznih vlad v večeršnji seji sporazumeli glede dveh glavnih točk, in sicer 1. glede potrebe, da se v kratkem sklene pogodba, ki je bo kon-

ferenca predložila Nemčiji, da jo sprejme in ki vsebuje poleg določb o vojaštvu, mornarici in letalstvu, tudi točka glede ureditve meje in financ ter možnost določbe o sveti narodu; 2. glede potrebe, da se hitro pripravi tudi pogodba, ki določa italijanske meje. List meni, da bo mogoče izdelati ti dve pogodbi tekom lidenavnega roka, o katerem so govorili Clemenceau, Wilson in Orlando v svojem pismu, naslovljenem na Lloyd Georgea.

SVICARSKI PREDLOG K ZVEZI NARODOV. SVETOVNI PARLAMENT?

LDU, Bern, 19. marca. (Dun. kor. urad.) Po poročilu švicarske brzojavne agenture je pozvala komisija za zvezo narodov pariške konferenco, kateri načeljuje Wilson, nevtrole, naj predloži predlog, da se spremeni provizorna osnova za ustavo zveze narodov. Nato je odposlala mednarodna konferenca za zvezo narodov v Bernu v Pariz brzojavko, v kateri izraža svoje pripravljenosti, da mora biti ustava zveze narodov zgrajena na demokratičnih načelih. Konferenca za zvezo narodov smatra v interesu trajnega svetovnega mira za potrebno, da se pariški načrt nekoliko izpremeni. Na mestu predlagane skupščine delegatov naj se ustanovi nekaj parlament narodov na podlagi direktnih ljudskih volitev. Ta parlament narodov naj ima izključno zakonodajno oblast. Vsaka država naj tvori zase volilni okraj in imej pravico za vsak milijon volitev poslati v parlament narodov po enega poslanca. Volilno pravico imej vsakdo, kdor je star več kot 20 let in ki zna pisati in brati, bodisi moškega ali ženskega spola. Zveza narodov obsegaj vse države, ki imajo pravico samoodločbe. Sv. stolica bodi pripuščena k sodelovanju pri zvezi narodov. Ustanovi naj se mednarodni sodni dvor in mednarodni posredovalni svet, čigar ukrepom in odredbam bi se morale posamezne države brezpogojno pokoravati, da se izključi vsaka vojska. Zveza narodov, ki bi obsegala vse države, naj odredi popolno razorožitev na suhem in na morju in odpravo vojaške brambne in službene dolžnosti. V vsaki državi naj ostane samo še neobhodno število čet na podlagi nabiranja prostovoljcev. Zveza narodov razpolaga z mednarodno armado in mornarico, s katero bi zveza mogla nastopiti v skrajnem slučaju proti kršitvam miru in pravice. Vojna industrija naj se porzavi. Uprava vseh kolonij, katere ne uživajo samouprave, naj se stavi pod vzajemno mednarodno nadzorstvo, katero izvršuj poseben odsek zveze narodov. Povsod naj se uvede svobodna trgovina; carine in monopoli v korist privatnim interesom, naj se splošno odpravijo. V kolonijah vladaj princip odprtih vrat. Za vsako izpremembo ustave morajo glasovati tri četrtine parlamenta narodov. Ustava zveze narodov vsebuje tudi nekaj načel glede samoodločbe narodov in varstva manjšinskih svetov. Vsa teritorialna vprašanja naj se urede na podlagi popolne svobode in samoodločbe. Parlament narodov odločuj v vsakem posameznem primeru, da-li naj se vrši ljudsko glasovanje o pripadnosti. Nacionalne manjšine v vsaki državi naj uživajo izdatno mednarodno varstvo. Zlasti se mora zagotoviti popolna pravna enakost posameznika brez razlike narodnosti, svobodna izjava o narodni pripadnosti in gospodarska samouprava nacionalnih manjšin od najmanj 100 članov, avtonomija občin, proporcionalni volilni red, vpoštevanje vsake manjšine, ki znaša več kot 20% prebivalstva v rabi jezika, pred sodiščem in v uradih, sorazmerna razdelitev državnih podpor, ljudske šole za manjšine, ako znaša število šolobveznih otrok najmanj 40, in uveljaviti učinkovite naredbi proti nacionalnemu bojkotu.

PARIZ.

LDU, Pariz, 20. marca. (Dun. kor. ur. — Brezlično.) Veliki svet se je zbral v sredo popoldne. Predsednik Wilson se je peljal v spremstvu svoje soproge k seji; med potom ga je množica spoznala in spoštljivo pozdravljala. Na dnevnem redu sta bili dve vprašanji: 1. Način postopanja napram bojem, ki se vrše med Poljaki in Ukrajinci v okolici Lvova. 2. Določitev ostalih mej Poljske, tako proti Čehoslovaki, kakor proti Nemčiji. Delalo se je na to, da se ti vprašanji čimprej rešita, ker vsa vrsta drugih važnih vprašanj čaka na rešitev. Tako na primer vprašanje nemških mej v Slezvik Holsteinu in avstrijski problem. Oba komisija za teritorialne stvari je predložila formulo, v smislu katere naj se prisili Nemčija, da respektira neodvisnost Nemške Avstrije. Konferenca je pozvala angleško delegacijo svet, da se uredi vprašanje nemških kolonij in da se določi mandati oih narodov, katerim naj bo poverjena uprava teh kolonij.

Spominjajte se zaklada „Slov. sokolske zveze“

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

TU FELIX AUSTRIA, — SAMO OSTANI »NEODVISNA«.

LDU, Bern, 19. marca. (ČTU.) Dopisnik »Neues Wiener Journal« doznava od dobro informirane strani, da so finančne in gospodarske koncesije, katere hoče dati ententa samostojni, politično neodvisni Nemški Avstriji, nastopne: 1. Valutne posojilo v zlatu v zadostni visotini, da se bistveno povzdigne veljava krone v inozemstvu. 2. Dobava surovih za normalne cene in pod neprimerno poveljnimi plačilnimi pogoji. 3. Takojšnje zadostno dobavo živil. 4. Zagotovitev premožnega in železniškega prometa, kojega nadzorovanje prevzame mednarodna komisija. 5. Obliuba, da se bo pripravilo francoski, angleški in ameriški kapital do tega, da povzdignejo v novo ustanovitvijo industrijalnih obratov odnosno podružniških tvornic gospodarske življenje v Nemški Avstriji in tako omogočijo zaslužek delavstvu. 6. Propaganda za tujski promet z ustanovitvijo posebnih ugodnih železniških zvez Antantnih držav z Nemško Avstrijo.

ZADNJE OSTANKE ODPRAVLJAJO.

LDU, Dunaj, 20. marca. (ČTU.) Nemško avstrijska državna korespondenca poroča: k preselitvi bivšega cesarja Karla v Švico, da je bil ta korak storjen z vednostjo nemške avstrijske države, ki smatra preselitev potrebno tako iz oziroma na interese republike, kakor tudi iz oziroma na interese osebne varnosti cesarja. Vsi dunajski listi se pečajo s to zadevo. »Neue Freie Presse« pripominja: Uradni komunikacije govori o izgonu cesarja Karla. Vlada nima pooblastila izganjati ali meščane s grožnjami poditi iz dežele. Ako neč imeti cesarja Karla in njegovo družino v Eckartsauju, tedaj mora to svojo politiko opravičiti pred narodno skupščino. »Arbeiterzeitung« piše: Karel potuj z bogom in ne vrni se nikdar več. Pač mora, preden odpotuje, podpisati svojo odpoved. Republika ima pravico, da nastopa na tem, kar je Karel obljubil, da bo storil, namreč da ne odlašajo dalje pripoznati odločitev ljudstva, temveč da se o tem izreče v posebnem spisu, tako da je izključeno vsako krivo tolačenje. Ta akti more pa obstojati samo v formalni odgovor, ki je veljavna za vso habesburško rodbino.

Pokrajinske in dnevne vesti.

Po Ljubljani se širijo razne vesti, ki jih ni mogoče kontrolirati, ki pa očitno nikakor niso resnične. Vsekar opozarjamo, da bi vsako nedostojno vedenje proti komunkoli, ki bi bil član ali če tudi le sluga tu navzoče Antantne komisije, utegnilo po celem svetu vzbuditi kolidaj in da bi Lah, ki so član Antante, storili vse mogoče, kar bi nam lahko slino škodovalo. Zato je treba vedno in v vsakem slučaju ohraniti hladno kri. Če bo treba, bomo vzorili, kadar bo čas, za enkrat pa bodimo do vsakega posameznika narod, ki se tudi v malenkostih zaveda toliko svoje kulture kolikor svoje koristi.

ZALOŠKI IN LJUBLJANSKI DOKO-DEK.

K svojemu večeršnjemu poročilu pod tem naslovom dostavlja ljubljanski dopisni urad z dne 20. marca nastopno: Italijani trde med drugim, da se zaradi namišljenega dogodka v Zalogu begunci pritožili pri vojaškem postajnem poveljstvu v Ljubljani in da jim je to dalo zadoščenje. Jugoslovani pa trde nasproti temu, da do sedaj o kaki prijavi onega dogodka pri ljubljanskem postajnem poveljstvu sploh ni nič znano, še manj pa o kakem opravičenju, ki naj bi ga bilo to poveljstvo dalo beguncem.

Zaloški in ljubljanski dogodek. V poročilu ljubljanskega dopisnega urada, ki smo ga včeraj priobčili pod zgorajšnjim naslovom, je pomotoma izostala mala pa važna beseda pač. Dotični stavek bi se bil moral pravilno glasil: »Kar se tiče italijanske trditve, da se je dalo zadoščenje, je stvar pač takšna, da je neki tačas slučajno navzoči častnik izjavil itd. V nadaljevanju so tudi izpadle štiri besede. Glasil bi se moralo: Če je to storil, je to storil, ne da bi bil vedel za dogodek itd.

ITALIJANSKO VOJAŠTVO V LJUBLJANI.

Včeraj se je po Ljubljani raznesla vest, da je semkaj prišlo italijansko vojaštvo — ta je zavrnil, da ve, seveda iz zanesljivih virov, da so v Ljubljano prišli tri italijanske kompanije, oni je s prav tako gotovostjo vedel povedati, da so v Ljubljano prišli trije italijanski bataljoni — in da bo vojaštvo Ljubljano zasedlo. Kdor je hotel veljati za še bolj poučenega, je celo z vso gotovostjo vedel, da bo italijansko vojaštvo zasedlo vse naše ozemlje najmanj do Zidnega mostu. — Da doženemo, kaj je na vseh teh govoricah resnica, smo se obrnili do ljubljanskega dopisnega urada in ta nam je na podlagi službenih informacij sporočil, da so vse te vesti seveda povsem nesporne. Res je samo to, da se na ljubljanskem glavnem kolodvoru redoma ustavlja večje število italijanske vojaštva, ki prihaja s severa in ki se vrača v zasedeno ozemlje, odnosno k svojim oddelkom. To so namreč tisti vojaki, ki spremljajo železniške vlake, kateri vozijo živila za Jugoslavijo, za Nemško Avstrijo in za Čehoslovakijsko in ki prihajajo iz Trsta, kjer so zaloge iz ententnih držav, zlasti pa iz Amerike. Nekaj podobnih živl. Ko se ti

Nataharico išče gostilna pri Zamorcu v Ptuj. 3299

Stedilnik, dobro ohranjen, se takoj proda. Poizve se na Poljanski cesti 48, pritličje št. 9. 3305

2 hiši v Ljubljani z velikim vrtom se zamenjata za trgovsko hišo v mestu. Naslov pove upravn. Slov. Naroda. 3138

Kredenco, novo, moderno, iz orehovine, z marmorno ploščo in zrcalom, prodam. Pogodbeni trg 3, II. nadst. 3324

Ročni voziček na dva kolesa, dobro ohranjen se kupi. Pisarne ponudbe: Poštali pred št. 27. Ljubljana. 3231

Iščem lokal za kovačnico ali pa stari prostor, ki se v njem že izvrševala kovaška obrt in sicer v bližini katkega mesta ali trga. Vzajem takoj v najem, pozneje tudi kupim. Ponudbe naj se pošljejo na upr. Slov. Naroda pod št. 3287. Kovačnica 3287

Klaviir se proda Cigaličeva ulica vrata 13. 3309

Sedlo kupi takoj Metko Sevor Ljubljana Wolfova ul. 12, na dvorišču. 3325

Meblirano sobo z eno posteljo išče uradnik za takoj. Ponudbe na upravn. Slovenskega Naroda pod „Pošta 3319“. 3319

Gorenska „avba“ pristna, zlata, se proda. Na ogled pri L. Trepetnik, Radeče pri Zidanem mostu št. 51. 3312

Debljica, stara 15 let, želi kot učenka v kakšno trgovino, najraje v mestu, a gre tudi na deželo. Naslov pove upr. Sl. Nar. 3337

Gospodično, izvežbano pisarniško moč je v zasadenem ozemlju na Notranjskem. Upam, da se vrnem v kratkem domov. Ponudbe z navedbo plače naj se pošiljajo na n.lov: Josi Batič, Litija, (Kranjsko). 3295

Solovska oprava se ceno proda. Kje, pove upravn. Slov. Naroda. 3321

Avba k narodni poti pristojna, se kupi. Cenjene ponudbe na upr. Sl. Nar. pod „Avba/3276“. 3322

Suknja, elegantna, na pol dolga, nova, se proda. Poizve se pri hribci št. 4, Gosposka ulica od št. 2 do 2. popoldne. 3322

Spretna, izarjena šivilja za obleke se priporoča. Poizve se pri hribci št. 4, Gosposka ulica od št. 2 do 2. popoldne. 3322

Večja množica lanenega semena se kupi. Ponudbe pod „Lan“ na upr. Slov. Naroda. 3343

Listje kože se takoj kupijo. Ponudbe pod „Kože“ na L. Jagoslovski anotal in informacijski zavod Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Francetov nabrežje 5. 3213

Večja delavnica ali skladišče se išče ali za maj. Cenj. ponudbe pod „Delavnica/3323“ na upravn. Slovenskega Naroda. 3323

Čaj se proda proti življenju ali plačilo Ljubljana c. 28. 3.88

Traverze (želez. tračnice), večinoma 6 metrov dolge, ima se oddati Vinko Vabša, Zelen. 3071

Kupujem bencinov motor s cirkularom, dalje mlatnico. Dopisat pod naslovom „Bencinov“, Karlova. 3293

Trgovski pomočnik želi vstopiti v trgovino z vinom z mešanim blagom, najraje na deželi. Begomir Kanič, Dr. Strelec, Ormož. 3294

Modistka, spretna in z večletno prakso, so se išče za 1. april. Ponudbe z zahtevno plačo pod „Modistka/153“ pošiljate Ptu. 3258

Soba s posebnim vzhodom išče go-pod sebe in sonoro. Mesečno plača K 90.—. Pis. ponudbe pod „Trgovca“ 3318 na upr. Slovenskega Naroda. 3318

Opekarški mojster, ki bi prevzel delo peči izdelavati in zgrati opeko, se išče. Vprašanja in ponudbe na V. Müller, Zagorje ob Savi. 3264

Dva čevljarstva pomočnika, dobro sprejemata. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe: na Josip Potok, čevljarški mojster v Ormožu, Stajersko. 3268

Kupijo se otroški čevlji, beli ali nizki 32 ali 33, tud že nošeni. Ponudbe pod „Otroški čevlji/3268“ na upravn. Slov. Naroda. 3268

Kot gospodinja k samostojnemu, finemu gospodu želi vstopiti gospodinja z dolgoletnimi izbornimi izkušnjami. V vseh oziroma strogo natančna in varna gospodinja. — Naslov pove upr. Sl. Naroda. 3290

Zanesljiv kočijaž, neoznjen, vjen konjske opreme in vozov, so išče za na deželo, okolica Ljubljana. Natančnejše podatke pove upr. Sl. Nar. 3267

Stanovanje s hrano se išče za takoj ali za dve dekletici v boljši rodbini če mogoče, da imata svojo sobo. Poleg plače bi se dalo tudi v živilih. Cenjene ponudbe na upr. Sl. Nar. pod „Stanovanje/3277“. 3277

Par konj, ca. 16 pesti pesti visoka, 5 do 7 let stara, pohlevna in dobra za vsako vožnjo, brez narake (hibe) se kupijo. Pisarne ponudbe: Poštali pred št. 27. Ljubljana. 3270

Medenit, star 18 let, velik in močan, s par gimnazijami in trgovskim tečajem, želi primerne službe, najraje v trgovini pod ugodnimi pogoji. Ponudbe pod „Jugoslovanski“ pošta Brezovica 16 pri Ljubljani. 3296

Karbid na drobno in debelo ter razpošilja točno proti predplačilu trgovina Martin Sumar, Kozjace. 1068

Učitelj se sprejmejo pri šivili Pavlana Boman, Katiška ulica št. 1. 3292

Prigodna oprava za spaino sobo se proda. Kje, pove upr. Sl. Nar. 3263

Kompletna jabalna oprava se zamenja za sebo in drugo krmno, ali za živila. Naslov pove upravn. Slov. Nar. 3289

Dijakinja išče stanovanje s hrano. Ponudbe pod „Dijakinja/3316“ na upr. Slov. Naroda. 3316

Dečice iz lastne tovarne v Trebnjem na Dolenjskem, dobavi tridna J. Goltjovski v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 34/L. 3270

Dobre krojaške pomočnice sprejme takoj Josip Rožman, Franca Josipa cesta št. 3. 3326

Zenitna ponudba! Izobražena gospodinja, prikupljive zunanosti, dobra gospodinja, srednje starosti, z 8.000 K ter stalno plačo nad 2.000 K si išče tem potom gospodinja, najraje učitelja, če ravno s par otroki v starosti 35—45 let. Le resne ponudbe s sliko, ki se vrne na zahtevo pod „Srečno domovanje/3308“ na upr. Slovenskega Naroda. Tajnost se jamči. 3308

Nove vrste za žito in druge reči se išče. Ponudbe pod „N. 1919/3302“ na upr. Sl. Nar. 3302

Za švedske žigice in sol dajem v zameno moko, krompir in mast. Stefanovič Darvar, Slavenja. 3285

Velika nova hiša z lepim vrtom ob glavni cesti v Trbovljah se proda. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 3298

4 avtoplasti (Gleitschutzdecken) 710x90 na prodaj. Naslov pove upravn. Slov. Naroda. 3269

Kompanjon za večjo tovarno za strojno opeko na Spod. Stajerskem se išče. Strokovnjak ima prednost. Naslov pove upravn. Slov. Naroda. 2911

Dobro idoča goslinja se išče v najem eventualno na prodaj. — Ponudbe se naj pošljejo pod „Goslinja 26/3092“ upravn. Slovenskega Naroda. 3092

Prima bosanske slive „Balkan“ trg. Sped. in kom. del. družba, tu prodaja, dokler je zaloga, prvovrstne bosanske slive a K 5.— kg netto. Prodajajo se samo v barelih, po ca 100 kg. Novi lesni bareli po K 25.—. 3315

+

Mirno je zaspala za večno življenje naša blaga, nepozabna, iskrenoljubljana mati, stara mati, sestra, teta in tašča, gospa

Marija Robavs roj. Kanduč

dne 19. t. m. ob 12. uri ponoči, previdena s sv. zakramenti za umirajočo.

Pogreb drage pokojnice bo v petek, dne 21. marca 1919 ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče. Priporočamo jo v blag spomin in molitev.

Šmartno pri Litiji, dne 20. marca 1919.

Ivan Robavs, sin. Rozi Kanduž roj. Robavs, hči. Karolina Robavs, sinaha. Rudolf Kanduž, zet. Rudolf in Marija, vnuk in vnukinja. 3313

Najpopolnejši, neprekosljiv produkt

je mlo z znamko

„SRNA“

Ig. Fock, tvornica mila in sode, Kranj.

Priporočam se za

SOBNO SLIKARSKA DELA

ob točni izvršitvi in zmernih cenah. — Sprejemam tudi naročila za deželo

Franc Ambrož, Ljubljana, Rimska cesta št. 11.

Modniatelj M. ŠARC

Sprejemne ure od 10.—12. dopoldne in od 3.—7. popoldne.

Ljubljana, Kongresni trg 4./I.

(Gerberjeva hiša).

Čemu za pomlad nove obleke

ako se s prebarvanjem starih in kemičnim čiščenjem zamazanih doseže isto.

Najmodernejše barve, prihranek denarja.

Hitra in točna izvršitev.

Prva in največja jugosl. tovarna za barvanje, kemično čiščenje, pranje in svetlo-likanje perila

JOS. REICH

Tovarna: Poljanski nasib št. 4. Podružnica: Selenburgova ul. 4.

Poštna naročila se točno izvršujejo.

Kavarna „ZVEZDA“

Naznanjam p. n. občinstvu, da sem otvoril dne 20. t. m. v prostorih bivše kazine

Kavarno Zvezda

Priporočam se p. n. občinstvu, zagotavljam najsolidnejšo posredstvo pod skrbnim vodstvom.

Josip Ivančič, kavarnar.

Vabilo na občni zbor

Deln. stavbinske družbe „UNION“

v Ljubljani,

ki se bo vrtil dne 3. aprila 1919 ob 4. uri popoldne v „Rožni sobi“ hotela „UNION“.

SPOROČILO:

1. Poročilo upravnega sveta o poslovanju in bilanci za 1. 1918.
2. Poročilo nadzorstvenega sveta.
3. Splepanje o razdelitvi čistega dobička.
4. Dovolitev nagrade članom upravnega oz. nadzorstvenega sveta.
5. Volitev petih članov nadzorstva.
6. Prememba § 3 družbenih pravil.
7. Eventualni predlogi delničarjev, ki se pa morajo vsaj osem dni prej naznati predsedništvu, da pridejo na dnevi red:

NB. Delničarji, ki hočejo izvrševati svojo volilno pravico, morajo pet dni pred občnim zborom položiti delnice v pisarni hotela „Union“, Miklošičeva cesta, od 11. do 12. ure dopoldne. 3201

Vino v zalogi po ugodnih cenah od 50 l naprej Dostavljajo se tudi preproščane na dom. — Istotam so na razpolago fina butelska vina. J. Jelenič, Stara pot 1. 3114

Pozor! Angleščino govoriti, pravilno pisati in brati se naučijo na željo tudi doma. Poizve se: Sp. Šiška, št. 56, II. nadst., vsak dan od 2 do 3. ure popoldan. 3150

Kot kompanjon išče udeležbo pri kakem podjetju, trgovini, mlad vsehstransko izobražen mož. Ponudbe pod „Kompanjon/3304“ na upr. Slov. Naroda. 3304

Iščem pomočnika za izdelovanje sodov in ki zna popravljati glavice od sodavičnih steklenic, sploh kateri je že izkušen. Plača po dogovoru. Kdo, pove upravn. Slov. Naroda. 3274

100 K nagrade onemu, ki mi preda dve manjši meblirani sobi z dvema posteljama, za takoj, če mogoče v bližini skladišča „Balkan“. — Naslov pove upr. Sl. Naroda. 3249

Išče se strojni ključavničar, več po- na vodni h turbinih, lesnoobrtih strojih in transmisijah v stalno službo s stanovanjem in sicer za vzdrževanje vseh strojnih naprav večje tovarne na Gorenjskem. Srečanje se le v vsakem oziru zanesljiv prosilec z večletno praktično skušnjo. Ponudbe na Ing. V. Nemec, civilni inženir, Ljubljana, Nova ulica št. 7. 3306

Naznanilo.

Cenjenim obiskovalcem naznanjam da odprem s 1. aprilom zopet svoj hotel ter se nadalje priporočam.

Mihail Gorne

Hotel „Petran“, Bled.

Nežigosan denar

se zamenja z žigosanim pri Splošni zavarovalni posredovalni v Gledališki ul. 7/III. (Ulica pri slov. gledališču). Uradne ure od 9. do 11. dop. in od 3. do 6. popoldne. 3242

Iščem za 1. avgust t. l.

stanovanje

2 sob in prihodki. Mirna stranca 2 oseb Valentin Kopit, upravnik Slovenskega Naroda. 3242

Trte naprodaj, cepeljene na Rip portalis, različnih kakovosti, prve in druge vrste. — Cena po dogovoru. — Zglasi se je osebo ali pismo, dokler je še kaj zaloge, pri posredniku (trtnarju)

Franc Horvat,

Mostje, pošta Jurčičev, Ptuj.

DRVA

trda in mehka, metrska in zapana se oddajajo v Kolodvorski ulici št. 31, gostilna Lampert.

NOVOSTI SLAMNIKOV

RAVNOKAR DOŠLIH

MIMI SARK

Istotam se sprejme učena.

ATELJE MODELOV

NASPROTI GLAVNE POSTE.

Krumpira imam 30, graha 2 pšenice 2 vagona za prodati M. Milčević, Vol. Grdjevao, kraj Bjelovara.

MAST

Gospodar, ki mi dá stanovanje 2 sob in pripadki, dabi kot nagrado vsak mesec 1 kg masti. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod „Mast“. 3246

Kuruze

u kljupovi i rubljene, pšenice, brašna, zobi i suhe šiljive na vagoni i na manje prodajem a kupujem šiške u svakoj količini. Ivan Palč Stank. 3246

Zastopstvo

za Slovenijo in komisijsko prodajo engros sprejme trdka v Ljubljani. Cenj. ponudbe pod „Komisija“ na Anotno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana.

Karbid na drobno in debelo ter razpošilja točno proti predplačilu trgovina Martin Sumar, Kozjace. 1068

Krumpira

imam 30, graha 2 pšenice 2 vagona za prodati M. Milčević, Vol. Grdjevao, kraj Bjelovara.

MAST

Gospodar, ki mi dá stanovanje 2 sob in pripadki, dabi kot nagrado vsak mesec 1 kg masti. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod „Mast“. 3246

Kuruze

u kljupovi i rubljene, pšenice, brašna, zobi i suhe šiljive na vagoni i na manje prodajem a kupujem šiške u svakoj količini. Ivan Palč Stank. 3246

Zastopstvo

za Slovenijo in komisijsko prodajo engros sprejme trdka v Ljubljani. Cenj. ponudbe pod „Komisija“ na Anotno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana.

MAST

Gospodar, ki mi dá stanovanje 2 sob in pripadki, dabi kot nagrado vsak mesec 1 kg masti. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod „Mast“. 3246

Kuruze

u kljupovi i rubljene, pšenice, brašna, zobi i suhe šiljive na vagoni i na manje prodajem a kupujem šiške u svakoj količini. Ivan Palč Stank. 3246

Zastopstvo

za Slovenijo in komisijsko prodajo engros sprejme trdka v Ljubljani. Cenj. ponudbe pod „Komisija“ na Anotno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana.

MAST

Gospodar, ki mi dá stanovanje 2 sob in pripadki, dabi kot nagrado vsak mesec 1 kg masti. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod „Mast“. 3246

Kuruze

u kljupovi i rubljene, pšenice, brašna, zobi i suhe šiljive na vagoni i na manje prodajem a kupujem šiške u svakoj količini. Ivan Palč Stank. 3246

Veščega tesarskega polirja

Iščem za takojšnji ali poznejši nastop. Plača po dogovoru.

Franc Ravnikar, mestni tesarski mojster, Linhartova ulica 25, Ljubljana.

Kupujem posestvo

50—500 oralov veliko v Sloveniji. — Kupnino plačam v kronah ali pa v tuji valuti. — Ponudbe pod „Slovenija/3275“ na upravn. Slovenskega Naroda.

Fižola

kupim vsako množino, kakor tudi dobro vrečo

Ponudbe z navedbo cene in kraja do sobote, 22. t. m. na upravn. Slovenskega Naroda pod „Fižola/3217“. 3217

Trgovci!

Trgovci!

Medim: kremo za čevlje najfinije vrste (terpentinovo kremo) črno, znamko „Perfekt“, po K 19.— in 34.— tucat, „Erdal“ po K 19.— tucat, „Erups“ in „Bielero“ po K 19.— tucat, la la poper Singapore kg po K 140.—, la jedno milo K 12.— kg, cigaretna stročnice (Hils) po K 13.— in 14.— za 1000 kosov, kristalno sodo za pranje po K 260.— za 100 kg, cigaretna papirčke Ottoman in Golub ter vse drugo blago. Naročila na:

Prvo dol. zastopstvo „Metropol“ Novo mesto 81, Dolenjsko.

Trgovci!

Medim: kremo za čevlje najfinije vrste (terpentinovo kremo) črno, znamko „Perfekt“, po K 19.— in 34.— tucat, „Erdal“ po K 19.— tucat, „Erups“ in „Bielero“ po K 19.— tucat, la la poper Singapore kg po K 140.—, la jedno milo K 12.— kg, cigaretna stročnice (Hils) po K 13.— in 14.— za 1000 kosov, kristalno sodo za pranje po K 260.— za 100 kg, cigaretna papirčke Ottoman in Golub ter vse drugo blago. Naročila na:

Prvo dol. zastopstvo „Metropol“ Novo mesto 81, Dolenjsko.

Zelezokonstruksijska delavnica

elektrarna Fala na Dravi

prevzema dobavo in montažo železnih nadstajnih stavb, mostov, konstrukcij za sajzalne naprave, napeljevalne dregeve I. t. 4.

VINO

belo in črno (rdeče), najboljše hrvaške in štajerske provenijence

kupuje in prodaja po zmernih cenah na veliko

tvrška Penič, Müller in dr., Zagreb,

Frankopanska ulica šte. 12.

Kalijeva gnojilna sol

32 odstotna, mešan umetni gnoj, poljski mavec, štukaturni in alabastrski mavec se ceno odda na cele vagoni.

H. WURZINGERS Nachf. G. m. b. H.

Gradec (Graz), Radetzkystrasse 48. — Erzlojvni naslov „SALIA“.

Razpis.

Pri kopališču v Dobrni pri Celju se razpisuje za letošnje sezijo mesto

kopališkega zdravnika

z ginekološko predizobrazbo. Tozadavne primerno opremljene in kolkovane prošnje je poslati

do 3. aprila t. l.

poverjeništvu za javna dela v Ljubljani.

Glede remuneriranja zdravnika se bode z nameščencem po-zneje dogovorilo, eventualno se lahko v prošnjah stavijo tozadavne zahteve.

LJUBLJANA, 17. marca 1919.

Poverjenik za javna dela:

Anton Erlbaum m. p.